

TÖRTÉNET, AMITŐL ELPIRULUNK

DANILO KIŠ

Este a nyílt tengeren a homokos korallzátony közelében. Ellenőrzöm a pisztolyomat a párna alatt. Igen, minden rendben van. Ha esetleg fellázadnának a matrózok, vagy Mamut Dzsó emberei megjelenének a hajón. Csak egy kicsit kell kijebbn nyitni a kabin ablakát: a trópusi éjszaka párás. A sirályok rikoltozása hallatszik. Ki kell aludnom magam. Holnap nehéz nap vár rám.

„Hej, Sam, hogy dolgoztad ki a feladatodat?”

„Nem tudom. Azt hiszem, jó lesz.”

„Miről lehet itt egyáltalán írni? Ez hülyeség. Te miről írtál?”

„Arról, hogyan megy édesanyám Baksába, és én várom a folyó mellett, míg a beleim úgy csikarnak, mint az éhes farkasé. Akkor jön ő. Ez minden. Leírtam a kenyér mosolyát a kosarában.”

„Sam, te mindig fantaziálsz. Miféle kenyér mosolya? Mit jelent ez?”

„Úgy. Talán a kenyér illata. És te miről írtál?”

„Arról, hogyan sütik a kenyeret. Ahogy édesanyám fölmegey a padlásra, hoz lisztet, tudod már, a sütőbe rakja a kenyereket, és utána kiveszi őket. Ezt. Mindenki ugyanezt írta. Csak te fontoskods.”

„Gal, nekem nagyon kell pisilnem, csak lusta vagyok megmozdulni. Itt a hűvösben olyan jó, nem vagyok képes elmenni a végéig.”

„Nálam is ugyanaz a helyzet. Rögtön bepisálok. Te meg megint finomkods. Vécé! Azt kitérőnek vagy klozetnak hívják, vagy: ahova még a császár is gyalog jár!”

„Mindjárt csöngetnek, mi pedig be fogunk pisilni. Pontosan. Bár velem ez a helyzet.”

„Fordulj meg oldalra, és pisilj ide. Majd én eltakarlak.”

„Már gondoltam erre. De erre jöhet egy lány is. És azt hiszem, nem is indulna meg.”

„Természetesen, te megint fontoskods. De mindegy. Itt a kezem, és próbálj meg fölkelni. Most nem azért segítek, mert az egész iskolában az egyetlen barátod vagyok, hanem mert nekem is kell pisilnem. De ha becsöngetnek, akkor készek vagyunk . . .”

„Sam, te úgy vizelsz, mint egy ló. Úgy tűnik, már egy órája pisálok.”

„Csöngettek már?”

„Nem még, de minden valószínűség szerint ez egy tévedés. Lehet, hogy Rigo asszony fontos dologgal van elfoglalva. Vagy már csöngettek, csak mi nem hallottuk?”

„Hol vannak a többiek? Látod őket? Hallasz valami hangot?”

„Nem tudom pontosan. Az a benyomásom, hogy már bementek. Az isten szerelméért Sam, nem tudod abbahagyni? Egyszerűen állítsd meg a csapot. Zárd el a vízcsapot. Ha én pisálok, és valaki arra jön, úgy teszek, mintha keresnék valamit a bokorban vagy a fa mögött, és ha az a valaki elmegy, újból kinyitom a vízcsapot és befejezem. Sosem történt ez meg veled? Te pisilsz, és egy lány arra jön. Vagy Rigo asszony. Vagy akárki más.”

„Gal, te csak menj el. Nem mehetek így órára. Ki kell ürítenem a húgyhólyagomat, és itt nincs mit tenni.”

„Sam, nem bírod egy kicsit megfékezni magad?”

„Menj csak. Az az érzésem, hogy a vizesés mindjárt csökken. De úgy tűnik, nekem meg pisilnem kell. Itt van, most megkönnyebbültem . . .”

Egyszerre, iszonyatként ér a tudatomba. ÉN EZT ÁLMODOM, ÉN EZT ÁLMODOM, és meleg folyadék vesz körül a csípőm tájékán. Úristen, mit fog mondani erre édesanyám. De még Anna!

Egész hónapban piszkálni fog, és lehet, hogy el is mondja valakinek. Meg kell vizsgálnom, mennyire áztam el. Lehet, hogy nem ért el a lepedőmíg. Abban az esetben meg vagyok mentve. Felveszem a nadrágomat a vizes gatyámra, és majd megszárad az iskolában. Felemelkedve a csípőmre, a tenyeremmel megtapogatom a lepedőt. Szörnyű! Egy óriási tócsán fekszem, amely egyre terjed. Pedig hányszor megfogadtam már magamban, hogy ez velem nem fog többé előfordulni. És eddig mindig sikerült fölébrednem az utolsó pillanatban. Majdnem mindig. És most becsapott. Tényleg, szégyenkezni kellene. És hogy – hogy nem jutott eszembe. Röhejes. Pisilni egy egész órán át az iskolaudvarban. Egy kétéves gyerek fölfoghatná, hogy ez csak álom. Ez biztosan az az átkozott keserű tea miatt van, amit tegnap egész nap ittunk.

Édesanyám felé hajolok, és halkán a fülébe súgom, hogy Anna ne hallja meg:

„Anyu, bepisiltem.”

Anyám lassan ébredezik, föl sem fogva szavaimat.

„Azt álmodtam, hogy az iskola végében vagyok, és bepisiltem.”

Anyám lassan, még félálomban megfogja kezével a lepedőt alattam, és megtalálva a tócsát, elkezd mosolyogni. Elveszi az órát az éjjeliszekrényről és a füléhez teszi, hogy megnézze, nem állt-e meg véletlenül.

„Át kell öltöznöd”, suttogja összeesküvően. „Ideje, hogy elkészülj az iskolába.”

Azután lassan, hogy föl ne ébressze Annát, felkel az ágyból, kinyitja a szekrényt és ruhát ad, hogy átöltözzek. Valami piszkos, nedves és mogorva

őszi hajnal lopózik be a szobánkba. A felkelés, az eső, az iskola gondolata vesztesként hat rám. Ez a hirtelen fölriadás az álmomból, ez a szégyen, amellyel az álmom kicsúfolt és bosszút állt, még jobban lehangol. Az anyámmal a konyhába megyek, a fazékból kis vizet önt, amellyel a szemem és az orrom dörgölöm. Most már jobban vagyok. Szerencsésen áthidaltam azt a piszkos, langyos folyót, amely az álom és az élet között terül el. A testembe valami állati melegség költözik, és már látom magamat, amint mezítláb szaladok az iskoláig, ahogy bemegyek, és elázva, átfázva a kályha mellé ülök, csendesen, tudva, hogy szánni fognak, a szájalmat a meztelen lábam és átázott rongyaim váltják majd ki. És utána, mikor megszáradok és a helyemen ülök (a lábam nem látszik, a vörösség a kezemről elszökött, mintha fehér kesztyűt húztam volna), újból megkapom az osztályelső glóriáját, és ülni fogok azzal a koronával, büszke tartással, mint a bagoly, meg Rigo asszony olvassa a legjobb dolgozatot (az enyémet) felemelt és éneklő hangon, majd az osztályban csend lesz, míg Rigo asszony nem tér magához az izgalomtól és bejelenti, hogy ezt a feladatot odaadja kinyomtatni a JÓ PÁSZTOR-ban a tanulsága és lelkesedése miatt.

RUDICS Orsolya fordítása

MINT A SZÉL

S A B I N E N E U M A N N

A nagy nyereményjáték kérdéseire egyedül ő tudott válaszolni. Büszkén nézett át a zöld fotelból a kanapéra, majd felállt, és a hálószerobából hozott még egy üveg sört, miközben gyorsan szívta föl az orrába a levegőt, mert a tabak csiklandozta, a mentolos tabak a kerek dobozból, amiből én is vettem néha, mire ő nevetett, anyám pedig figyelmeztetett:

– Vigyázat, ez egyenesen az agyba megy.

És ő újból leült a zöld fotelba, karját főnről az ingébe lógatta, nyomogatta és vakarta a mellét, mire a nővérem felnyögött a kanapén, és kiosontunk a konyhába. Pár perc múlva utánunk jött, „hát itt ültök ti” mondta, majd visszament a nappaliba a sörös pohárhoz, ami a lepkés alátétén állt, és a Tethelyhez, Derrickhez, Dalli-Ddallihoz, Horst Tapperthoz és Fritz Wepperthez, Wim Toelkéhez és Hans Rosenthalhoz.